

PWYLLGOR CRAFFU LLE

Cofnodion cyfarfod Hybrid a gynhaliwyd ar 18 Tachwedd, 2025.

Mae'r Agenda ar [gael yma](#).

Mae recordiad y cyfarfod ar [gael yma](#).

Yn Bresennol: Y Cynghorydd S. Lloyd-Selby (Cadeirydd); Y Cynghorydd C. Iannucci-Williams (Is-gadeirydd); Cynghorwyr C.E.A. Champion, P. Drake, V.P. Driscoll, M.J. Hooper, J.M. Norman, I.A.N. Perry a C. Stallard.

Hefyd yn bresennol: M. Blackmore (Gweithgor Tenantiaid / Cynrychiolwyr Panel); O. Carroll (Cynrychiolydd Cyngor ar Bopeth Caerdydd a'r Fro); Cynghorwyr G. Bruce, L. Burnett (Arweinydd Gweithredol ac Aelod Cabinet dros Berfformiad ac Adnoddau), J.E. Charles, B. Dodd, C.P. Franks, S.M. Hanks, G. John (Aelod Cabinet dros Hamdden, Chwaraeon a Lles), B. Loveluck-Edwards, N. Marshallsea, S.D. Perkes (Aelod Cabinet dros Dai Sector Cyhoeddus a Chynnwys Tenantiaid), S. Sivagnanam ((Aelod Cabinet dros Ymgysylltu â'r Gymuned, Cydraddoldeb a Gwasanaethau Rheoleiddiol), E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd) at M.R. Wilson (Aelod Cabinet dros Wasanaethau Cymdogaeth ac Adeiladu)

440 CYHOEDDIAD –

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Cadeirydd y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol".

441 YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd y rhain gan y Cynghorwyr G.M. Ball, A.M. Ernest, E. Penn ac S.T. Wiliam; G. Doyle, K. Mitchell a G. Niblett (Gweithgor Tenantiaid / Cynrychiolwyr Panel).

442 COFNODION–

ARGYMHELLWYD – Cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 16 Medi, 2025 fel cofnod cywir.

443 DATGANIADAU BUDDIANT –

Datganodd y Cadeirydd, y Cynghorydd S. Lloyd-Selby, fuddiant personol, ond nid rhagfarnllyd, mewn perthynas ag Eitem 5 ar yr Agenda – Cynllun Datblygu Lleol Newydd Bro Morganwg (CDLIN) 2021-2036 – Adroddiad Ymgynghori ar Dwf Tai yn y

Barri. Natur ei buddiant oedd ei bod yn aelod annibynnol o Fwrdd Iechyd Caerdydd a'r Fro a oedd wedi bod yn rhan o'r broses hon fel ymgynghorai statudol. Gan mai buddiant personol yn unig oedd hwn, arhosodd y Cadeirydd yn y cyfarfod pan drafodwyd yr eitem ar yr agenda.

444 POLISI'AU GOSOD TAI LLEOL (PW) –

Cyflwynwyd yr adroddiad gan y Rheolwr Gweithredol – Gwasanaethau Tai Cyhoeddus, a'i bwrpas oedd ystyried dull o osod tai'n lleol mewn ardaloedd gwledig a oedd yn cydbwyso'r angen i gefnogi cymunedau presennol â rhwymedigaethau'r Cyngor i ailgartrefu aelwydydd oedd â'r angen mwyaf. Rhannodd y Rheolwr Gweithredol – Gwasanaethau Tai Cyhoeddus gyflwyniad gyda'r Pwyllgor yn y cyfarfod hefyd, gan dynnu sylw at ac atgyfnerthu meysydd allweddol y cynigion polisi a'r adroddiad, a oedd yn cynnwys y pwyntiau canlynol:

- Nodi beth oedd polisi'au gosod tai'n lleol (PGTLlau);
- Lle cymhwyswyd PGTLlau;
- Yr achos dros newid / adolygu PGTLlau;
- Effaith PGTLlau – a oedd yn cael eu lletya;
- Disgrifiwyd y dull arfaethedig;
- Nodwyd y dull rhaeadru / rheoledig;
- Y pwyntiau allweddol o amgylch y cynnig / newidiadau polisi;
- Gofynnwyd i'r Aelodau ystyried y dull o ran polisi'au gosod lleol a chwblhau cynnig i fynd yn ôl i'r Cabinet i'w gymeradwyo.

Yn dilyn y cyflwyniad, cododd y Cynghorydd Hooper nifer o gwestiynau a phwyntiau, gan gynnwys:

- Pe bai unrhyw fodelu wedi'i wneud i gymharu canrannau cyfredol a gyflawnwyd â'r polisi presennol â'r rhai a ddisgwylir o dan y broses raeadru newydd. Er enghraifft, pe bai'r gyfradd lwyddiant bresennol yn 90% heb raeadru, beth fyddai gyda'r cynnig rhaeadru. Os nad oedd unrhyw fodelu wedi'i wneud, yna awgrymwyd y dylai fod.
- Codwyd pryder am ymgeiswyr band arian, gyda'r rhan fwyaf o'r dyraniadau bellach yn mynd i Aur a Mwy ac Aur o dan y cynnig polisi newydd. Roedd yn ymddangos y byddai ymgeiswyr band Arian yn cael trafferth fwyfwy i sicrhau tai, a gofynnodd a oedd unrhyw ddata ar faint allai gael eu heffeithio.
- Croesawodd a chefnogodd yr hyn a oedd yn ymddangos fel y bwriad, ar ran y cynigion, i helpu i gadw cymunedau gwledig lleol gyda'i gilydd.

Mewn ymateb i'r pwyntiau uchod, dywedodd y Rheolwr Gweithredol – Gwasanaethau Tai Cyhoeddus fod y cyflwyniad a'r prif adroddiad yn manylu ar sut roedd y system bresennol yn gweithio ar draws yr holl stoc dai ac enghreifftiau o ble roedd y Cyngor wedi edrych ar nifer o gynlluniau ac wedi ceisio drilio i lawr i'r rhain i weld sut roedd y cynlluniau a'r polisi'au hyn yn gweithio. Ar hyn o bryd nid oedd mewn sefyllfa i roi niferoedd penodol o faint o wahanol ymgeiswyr yn y gwahanol fandiau fyddai'n llwyddiannus neu'n cael eu heffeithio. Oherwydd y cynnig diwygiedig a'r dull newydd a reolir, byddai'r ymgeiswyr Aur a Mwy ac Aur (yn

enwedig y rhai sydd â chysylltiad lleol, ac yna'r ymgeiswyr hynny mewn angen tai uchel heb gysylltiad lleol), yn cael eu blaenoriaethu. Byddai hyn yn golygu y byddai llai o achosion o ymgeiswyr band Arian yn cael eu lletya a hyd yn oed yn llai felly i'r rhai o dan y band Efydd, oherwydd eu llai o angen tai, nag a oedd ar hyn o bryd yn cael eu lletya o dan y polisi a'r system bresennol.

Ar ymholiad y Cynghorydd Champion ynglŷn â'r system fandio (Aur a Mwy hyd at Efydd), eglurwyd gan y Rheolwr Gweithredol – Gwasanaethau Tai Cyhoeddus fod Aur a Mwy yn cynrychioli'r angen tai mwyaf eithafol neu aciwt, megis pobl ddigartref ac aelwydydd sy'n byw mewn llety dros dro, pobl â chyflyrau meddygol aciwt na allai eu tai presennol eu bodloni neu eu cefnogi i ddioddefwyr cam-drin domestig. Roedd Aur yn cynrychioli pobl mewn angen aciwt, gydag ymgeiswyr band Arian fel arfer yn bobl mewn amodau gorllawn neu heb gyfleusterau, hyd at Efydd lle roedd anghenion tai pobl yn gyffredinol yn cael eu diwallu yn eu llety presennol ond yn dymuno symud. Gellid dod o hyd i fanylion hefyd ym mholisi Homes4U.

Croesawodd y Cynghorydd Stallard yr ymdrechion i fynd i'r afael â digartrefedd drwy'r cynigion hyn, ac fel Aelod Etholedig dros ward wledig, croesawodd hefyd y byddai'r polisi hwn yn parhau i flaenoriaethu cysylltiadau lleol mewn ardaloedd gwledig ar gyfer tai. Byddai hyn yn cynnal rhwydweithiau cymorth lleol ac yn sicrhau bod y cymunedau hyn yn parhau i fod yn hyfyw.

Croesawodd y Cadeirydd y PGTLI arfaethedig ac amlygodd ei fanteision posibl, gan gynnwys y dull rhaeadru, ond gofynnodd pam mai dim ond i'r cam cyntaf yr oedd hyn yn cael ei gymhwyso ac nid am byth. Cyfeiriodd y Rheolwr Gweithredol – Gwasanaethau Tai Cyhoeddus at y ddeddfwriaeth a'r cod canllawiau cysylltiedig ar gyfer dyraniadau tai, a oedd yn cyfeirio'n benodol at PGTLlau, ac yn y bôn gwnaeth yr achos y dylai PGTLlau fod trwy eithriad ac na ddylai or-benderfynu neu ddominyddu cynllun(au) dyrannu tai'r Cyngor. Felly, ni ddylai fod nifer anghymesur o gyfanswm gosodiadau a wneir trwy PGTLlau. Dylent hefyd fod yn gyfyngedig ar amser yn y rhan fwyaf o achosion, ac yn destun adolygiad rheolaidd. Y pwynt arall ar hyn oedd pan oedd datblygiad yn newydd, roedd hynny'n gyfnod critigol oherwydd byddai llawer o bobl ac aelwydydd yn symud i gartrefi newydd ar yr un pryd ac y byddai'r ddadl cymunedau cytbwys yn bwysig bryd hynny fel bod pobl yn gwau gyda'i gilydd ac yn helpu i adeiladu'r gymuned honno. Roedd trosiant eiddo yn isel iawn mewn ardaloedd gwledig. Felly, yn anaml byddai ail-osod llety ar gael. Ni fyddai hynny'n cael ei ystyried o reidrwydd fel bygythiad i'r cydbwysedd presennol o gymunedau oherwydd byddai hynny'n cael ei fwydo gan deuluoedd newydd sy'n symud i ddatblygiadau newydd. O ganlyniad, byddai'r PGTLI yn berthnasol neu'n helpu yn y lle cyntaf hwnnw o ran creu'r gymuned honno, ond wedyn oherwydd y trosiant isel byddai llai o risg o hynny gael ei fygwth wrth i amser fynd yn ei flaen.

Yn dilyn y trafodaethau a'r craffu ar yr adroddiad hwn, y Pwyllgor

ARGYMHELLWYD –

(1) NODI'r dulliau o ddosbarthu datblygiadau tai gwledig a'r defnydd o bolisïau gosod tai'n lleol.

(2) NODI'r cynnig, y dylid parhau i gymhwyso polisïau gosod tai'n lleol yn y dyfodol ar safleoedd eithriad gwledig ac mewn mân aneddiadau gwledig ac mae'r polisïau hyn yn parhau'n gyson h.y. ar gyfer ailosod cartrefi rhent cymdeithasol presennol yn y dyfodol.

(3) NODI rhinweddau dull rhaeadru/graddedig i'w ddefnyddio yn y dyfodol ar gyfer pob gosodiad newydd nad oedd ar safleoedd eithriad gwledig neu o fewn mân aneddiadau gwledig.

(4) Er nad oedd adborth ffurfiol i'r Cabinet, cefnogodd y Pwyllgor y polisïau a'r cynigion dan sylw.

(5) ADOLYGU'r rhestr o aneddiadau gwledig bach lle byddai polisïau gosod tai'n lleol yn berthnasol, ar ôl mabwysiadu'r Cynllun Datblygu Lleol Newydd.

Rheswm dros yr argymhellion

(1-5) Ar ôl ystyried cynnwys yr adroddiad a'r trafodaethau yn y cyfarfod, yn dilyn craffu gan y Pwyllgor ar y dull arfaethedig o osod tai'n lleol.

445 CYNLLUN DATBLYGU LLEOL NEWYDD BRO MORGANWG (CDLIN) 2021-2036 – ADRODDIAD YMGYNGHORI AR DWF TAI YN Y BARRI (CYF) –

Diben y cyfeirnod / adroddiad gan y Cabinet oedd i'r Pwyllgor ystyried a chraffu ar y materion a godwyd drwy gynrychioliadau a dderbyniwyd yn ystod yr ymarfer ymgynghori cyhoeddus a gynhaliwyd rhwng 16 Mehefin, 2025 a 14 Gorffennaf, 2025 mewn perthynas â thwf tai yn y dyfodol yn y Barri, ac i anfon unrhyw argymhellion ymlaen at y Cabinet. Tynnodd y cyflwyniad cysylltiedig sylw at y prif bwyntiau i'w hystyried ar gyfer y cynigion hyn, gan gynnwys:

- Hanfodion Strategaeth y CDLIN a'r cefndir / cyd-destun ar gyfer twf tai yn y Barri.
- Amlinelliad o'r safleoedd ymgeisiol a'r broses ar gyfer ystyried y rhain yn ardal y Barri. Rhoddwyd manylion hefyd am y tri safle olaf a gynigir: tir yn Neptune Road, Glannau'r Barri; tir yn Hayes Lane, The Bendricks a thir yng Ngogledd-orllewin y Barri. Fel rhan o hyn, rhoddwyd manylion hefyd am yr ystyriaethau seilwaith ar gyfer y safleoedd arfaethedig.
- I gloi, codwyd sawl pwynt, a oedd yn cynnwys:
 - Roedd yr ymgynghoriad hwn yn ymwneud â'r egwyddor o ddisodli'r safle allweddol yng Ngogledd-ddwyrain y Barri gydag eraill yn y Barri, gan gynnwys yng Ngogledd-orllewin y Barri.
 - Barn y cyhoedd cymysg ar y safleoedd gyda rhywfaint o gefnogaeth yn ogystal â gwrthwynebiadau. Ar y cyfan, roedd llawer llai o wrthwynebiadau i Ogledd-orllewin y Barri nag i'r safle blaenorol yng Ngogledd-ddwyrain y Barri.
 - Roedd pryderon a godwyd gan y cyhoedd yn ddilys a byddai'r materion yn cael eu hystyried ymhellach. Er bod y pryderon hyn wedi'u nodi'n briodol, roedd disgwyliad y byddai'r Barri yn darparu tai newydd yn

gymesur â'i sefyllfa ac yn mynd i'r afael â'r angen difrifol am dai fforddiadwy.

- Roedd opsiynau ar gael ar gyfer lliniaru yng nghylchfan Weycock Cross, a byddai cyfraniadau Adran 106 yn cael eu sicrhau i sicrhau bod lliniaru'n cael ei gyflawni.
- Felly, ar y cyd, argymhellwyd y dylid mynd â'r tri safle arfaethedig yn y Barri ymlaen i'r CDLIN Adneuo.
- Trafodwyd y camau nesaf hefyd: byddai unrhyw argymhellion gan y Pwyllgor yn cael eu hystyried gan y Cabinet, ac yna yn eu tro byddai'r rhain ac argymhellion y Cabinet yn cael eu hystyried gan y Cyngor Llawn ar 1 Rhagfyr, 2025. Yna, os caiff ei gymeradwyo, byddai'r Cynllun Adneuo yn cael ei adrodd yn wleidyddol ar ddiwedd y flwyddyn hon / dechrau 2026 i'w gymeradwyo i fynd ymlaen i ymgynghoriad ac yna ymlaen i Arolygydd Cynllunio Annibynnol i'w ystyried.

Yn dilyn hynny, ailadroddodd yr Aelod Cabinet dros Ymgysylltu â'r Gymuned, Cydraddoldeb a Gwasanaethau Rheoleiddio fod y cynigion hyn nid yn unig yn ymwneud â darparu tai, ond hefyd darparu cartrefi mewn lleoliadau cynaliadwy, gydag ystod o liniariadau a gwelliannau y gellid eu defnyddio i gefnogi'r rhain a bwrw ymlaen â'r cynigion hyn yn llwyddiannus. Pe na bai un neu fwy o safleoedd yn cael eu cymeradwyo / eu tynnu, yna byddai'n rhaid dod o hyd i safleoedd amgen (ymhellach i ffwrdd yn y Sir ac o bosibl mewn safleoedd llai addas) oherwydd bod y Barri yn ardal sy'n tyfu.

Cyfeiriodd y Cadeirydd at y sylwadau ysgrifenedig gan Grŵp Bywyd Gwylt Porthceri (yn codi pryderon am ddatblygiad arfaethedig Weycock Cross a'r effaith ar y fflora a'r ffawna gerllaw ym Mharc Gwledig Porthceri) a oedd wedi'i rhannu gyda'r Pwyllgor cyn y cyfarfod a byddent yn cael eu hystyried fel rhan o'r cyfarfod heno.

Roedd sawl siaradwr cyhoeddus yn bresennol, a oedd yn dymuno siarad ar y cynigion hyn:

- Mynegodd D. Holloman bryder fod safle arfaethedig y Gogledd-orllewin yn y Barri yn gymharol ynysig, gan gyfyngu ar bellter cerdded ac o bosibl cynyddu dibyniaeth ar drafnidiaeth gyhoeddus a phreifat yn ogystal â'r effaith ar barcio ceir mewn gorsafoedd trên cyfagos. Cyfeiriodd at yr angen i ystyried pobl hŷn h.y. dylai'r datblygiad arfaethedig gynnwys darparu llety addas i bobl hŷn, a allai ryddhau llety i eraill mewn mannau eraill. Cododd hefyd y materion ynghylch carthffosiaeth fel yn nant Millwood a llifogydd ym Mharc Porthceri, yn ogystal â materion dŵr eraill. Roedd angen i'r Cyngor ystyried y cyfrifoldeb am y gost o reoli'r pyllau a'r dŵr wyneb ar ôl i'r "swm oes" gael ei wario gan y Cyngor yn ogystal ag effaith bosibl y Cyngor yn torri trwy'r 'lletem las' fel rhan o'r datblygiad hwn. Cyfeiriodd at effaith y cynnig hwn ar draffig yn lleol, gan gyfeirio at ganfyddiadau 2014 o'r cais cynllunio blaenorol a ddaeth i'r casgliad y byddai datblygu'r safle yn niweidiol i gapasiti a llif rhydd traffig ar yr A4226 strategol bwysig a oedd yn cysylltu'n uniongyrchol â maes awyr Caerdydd.
- Amlygodd W. Hart y byddai'r datblygiad yn Weycock Cross yn tynnu rhan o'r tirwedd naturiol yn yr ardal o'r cyhoedd a byddai'r cynnydd mewn tai a'r dwysedd uwch yn cael effaith negyddol ar y gymuned leol ddwysedd isel bresennol sydd eisoes yn byw gerllaw, gyda'r hyn yr oedd yn teimlo fyddai'n

ystyriaeth annigonol datblygwr tai i'r ardal. Amlinellwyd yr effaith ar y gorlifdir lleol, draenio a rheoli carthffosiaeth hefyd. Codwyd yr heriau sy'n ymwneud â lleoliad a chysylltiadau trafndiaeth y datblygiad arfaethedig, yn ogystal â mynediad i siopau, ysgolion a chyfleusterau eraill, a'r effaith ddilynol ar ffyrdd a gwasanaethau lleol. Cyfeiriodd hefyd at y datblygwyr preifat dan sylw, a'u hymdrech canfyddedig i gael elw dros unrhyw beth arall, pryder yr oedd yn teimlo ei fod wedi'i rannu gan Aelodau Gweinyddiaeth y Cyngor hefyd, o'r blaen.

- Cyfeiriodd A. Vincent at gynnig Gogledd-orllewin y Barri yng nghyd-destun Siarter Creu Lleoedd Cymru a'i hegwyddorion, yr oedd Cyngor Bro Morgannwg yn rhan ohoni, ac ailddiffinio'r lletem las mewn cysylltiad â safle Weycock Cross, yn dilyn methiant i ddatblygu tir ar y safle a gynigiwyd yn flaenorol yng Ngogledd-ddwyrain y Barri. Roedd yr atodiad / ymateb i drigolion yn yr adroddiad hefyd yn ymddangos yn wrthgyferbyniol ac yn ddryslyd o ran y lletem las a'r cyfuniad trefol rhwng y Barri a'r Rhws. Daeth i ben drwy ddweud y byddai'r safle arfaethedig yng Ngogledd-orllewin y Barri yn anochel yn creu cyfuniad trefol ac yn dinistrio'r lletem las rhwng y Barri a'r Rhws, yn ogystal â chynyddu tagfeydd traffig lleol, a fyddai'n methu â gwireddu'r egwyddor Creu Lleoedd o ddatblygu lleoedd o ansawdd uchel sy'n gweithio er budd y gymuned leol.
- Cyfeiriodd R. Vincent-Newson hefyd at egwyddorion creu lleoedd mewn perthynas â blaenoriaethu iechyd a lles pobl ac y dylai datblygiadau tai newydd, ac ati, amddiffyn neu wella ymdeimlad o gymuned. Nid oedd digon o lliniaru wedi'u hawgrymu yn ymateb y Cyngor i bryderon lleol am yr effaith ar ofal iechyd a seilwaith neu wasanaethau cysylltiedig eraill oherwydd y datblygiad arfaethedig yng Ngogledd-orllewin y Barri. Yn yr un modd, nid oedd pryderon a godwyd yn lleol ynghylch llygredd aer a sŵn, mwy o amseroedd teithio a thagfeydd traffig yn ogystal â chysylltiadau trafndiaeth cyfyngedig yn Weycock Cross wedi'u datrys yn ddigonol, na'r modelu Asesiad Trafnidiaeth Strategol (ATS). Ni fyddai'r egwyddor Creu Lleoedd o hunaniaeth yn cael ei chynnal trwy ymgymryd â'r datblygiad arfaethedig, a fyddai'n dileu nodweddion unigryw'r lleoliad.
- Siaradodd J. Vincent-Newson trwy lens egwyddorion a siarter Creu Lleoedd, gan gyfeirio at ddatblygiadau newydd sy'n hyrwyddo cynllunio, dylunio a rheoli lleoedd newydd a phresennol. Roedd am dynnu sylw at ddiffygion ymateb y Cyngor i bryderon trigolion lleol ynglŷn â Gogledd-orllewin y Barri megis am fwy o dagfeydd traffig. Nid oedd yr egwyddor Creu Lleoedd o leoliad, ac ati wedi'i gadw, a chydabuwyd y potensial i'r datblygiad arfaethedig achosi tagfeydd traffig ychwanegol sylweddol yn yr ardal o dan geisiadau cynllunio aflwyddiannus yn flaenorol. Ymateb cyfredol y Cyngor i'r un ystyriaethau hyn oedd cyfeirio at ganfyddiadau interim yr ATS diweddar, a awgrymodd y gellid rheoli a lliniaru problemau tagfeydd trwy becyn cytbwys o fesurau, gan gynnwys gwelliannau priffyrdd wedi'u targedu a mentrau i annog teithio mwy cynaliadwy, a deimlwyd yn optimistaidd ar y gorau ac yn anghywir ar y gwaethaf. Yn olaf, o ran teithio at ddibenion cymudo, ni ellid cymhwyso'r egwyddor Creu Lleoedd o symud yn hawdd ar safle y Gogledd-orllewin gan y byddai heriau clir i gerdded, beicio, a defnyddio trafndiaeth gyhoeddus a byddai hyn yn golygu mwy o draffig cerbydau modur preifat. Felly, roedd y datblygiad arfaethedig yn groes uniongyrchol i egwyddorion y Siarter Creu

Lleoedd ac nid oedd ymatebion y Cyngor yn yr adroddiad wedi gwneud fawr ddim i fynd i'r afael â hyn.

Mewn ymateb i'r pwyntiau a godwyd gan y siaradwyr cyhoeddus, dywedodd y Pennaeth Datblygu Cynaliadwy:

- O ran lleoliad / opsiynau teithio, safle arfaethedig y Gogledd-orllewin a mynediad at gyfleusterau addysg, iechyd a manwerthu, nid oedd cynaliadwyedd yn gysyniad deuaidd ond yn hytrach dylai fod yn ddull 'graddfa llithro' a bu'n rhaid gwneud penderfyniadau realistig neu ymarferol ar y tir a ddatblygwyd a'i lleoliad i amwynderau a chyfleusterau cyfagos. Roedd opsiynau teithio llesol, fel cerdded neu feicio i'r safle ac oddi yno, yn parhau i fod yn opsiwn rhesymol, hyd yn oed os nad oedd pob preswlydd yn y dyfodol yn ymgymryd â'r rhain, a byddai unrhyw deithiau mewn cerbyd modur i amwynderau yn dal i fod yn fyr o'i gymharu â safleoedd amgen ymhellach allan yn y Fro Wledig. Yn ogystal â'r brif orsaf drenau, roedd yr un yn Nociau'r Barri hefyd, gyda digon o le parcio. Roedd hyn yn golygu bod ystod eang o opsiynau i drigolion y datblygiad yn y dyfodol wneud teithiau i'r safle ac oddi yno. Roedd y safle Gogledd-orllewin mor gynaliadwy ag unrhyw un o'r safleoedd arfaethedig eraill a'r safle blaenorol o'r Gogledd-ddwyrain. Ystyriwyd ei fod yn gyflawnadwy ac yn sylfaenol dderbyniol yn nhermau cynllunio.
- O ran tagfeydd traffig, roedd yr ATR yn gadarn o ran mynd i'r afael â hyd yn oed y senarios mwyaf heriol neu waethaf. Byddai'r Cynllun newydd yn helpu i ddarparu fframwaith strategol i liniaru traffig a materion eraill ar draws y safleoedd lluosog, gan gynnwys Weycock Cross / Gogledd-orllewin y Barri.
- O ran llety pobl hŷn, pe bai angen hyn naill ai drwy'r farchnad breifat neu angen wedi'i nodi o ran tai Cyngor a chymdeithasol, yna byddai hyn yn cael ei ddiwallu, ond nid oedd ynddo'i hun yn negyddu'r angen am y safle arfaethedig yng Ngogledd-orllewin y Barri fel y'i cynlluniwyd ar hyn o bryd.
- O ran y sefyllfa dŵr / carthffosiaeth a'r orsaf bwmpio leol, gellid mynd i'r afael â hyn fel rhan o gais cynllunio ar y cyd â Dŵr Cymru. Yn yr un modd, ar gyfer rheoli'r pyllau a'r dŵr wyneb yn barhaus, gellid mynd i'r afael â hyn hefyd mewn cysylltiad â chaniatâd cynllunio. O ran y lletem las ac atal cyfuniad trefol, yn ogystal â'r effaith ar dirweddau naturiol, roedd y rhain yn parhau i fod yn egwyddorion pwysig ond roedd yn rhaid ystyried datblygu angen tai yn y dyfodol mewn lleoliadau 'ymylol' trefol a safleoedd maes glas fel Gogledd-orllewin y Barri, ond byddai'r egwyddorion hyn yn dal i fodoli o ran 'bwlch' sylweddol a mannau gwyrdd rhwng y Barri a'r Rhws.
- Ni ystyriwyd bod perygl llifogydd sylfaenol ar safle y Gogledd-orllewin, ac roedd yr asesiad ar hyn yn gadarn.
- O ran dwysedd, roedd yn rhaid i'r CDLIN hyrwyddo dwysedd uwch ar gyfer datblygu tai i ddefnyddio'r tir cymharol gyfyngedig sydd ar gael mor effeithlon â phosibl a heb ymosod hyd yn oed ymhellach ar ardaloedd maes glas nag sydd ei angen. Nid oedd dwysedd tai presennol yn cael eu hystyried yn rhy uchel ar y safleoedd arfaethedig.
- O ran y pwyntiau a godwyd ynglŷn â'r Siarter Creu Lleoedd, roedd yn rhaid i ystyriaethau ynghylch safleoedd arfaethedig CDLIN gynnwys llu o ffactorau o safbwynt cynllunio yn ogystal â Gwneud Lleoedd wrth fynd i'r afael ag

anghenion cymunedol a thai mewn maes o dwf, a oedd hefyd yn ffactorau wrth helpu i fodloni egwyddorion Creu Lleoedd.

- Roedd manteision clir i'r safle arfaethedig yn y Gogledd-ddwyrain, ond oherwydd rhesymau sylfaenol a nodwyd, ni ellid bwrw ymlaen na chyflawni hyn.

Yn dilyn hynny, gwahoddwyd Aelodau Etholedig nad oeddent yn Aelodau Pwyllgor i siarad ar y cynigion a fanylir yn y cyfeiriad a'r adroddiad:

- Cododd y Cynghorydd Dodd bryderon trigolion ynghylch y data a'r asesiad cyfyngedig sy'n sail i safle arfaethedig Gogledd-orllewin y Barri a'r mesurau lliniaru amgylcheddol a gyflwynwyd, yn ogystal â'r effaith ar fioamrywiaeth (gan gyfeirio at egwyddor Llywodraeth Cymru y dylai datblygu ddarparu budd net i fioamrywiaeth heb golli cynefinoedd yn ddilynol) a phryderon am y mesurau trafndiaeth / lliniaru, costau ac amserlenni.
- Gofynnodd y Cynghorydd Bruce i ystyried cael gwared ar ddatblygiad arfaethedig Gogledd-orllewin y Barri, oherwydd y cynnydd posibl mewn traffig a thagfeydd o ganlyniad ac fel y gwelwyd mewn datblygiadau diweddar eraill. Ni fyddai'r mesurau arfaethedig i liniaru hyn yn ddigonol a byddai'n effeithio ar drafnidiaeth gyhoeddus hefyd. Dylid ystyried yr effaith ar natur a bywyd gwyllt lleol hefyd.
- Cododd y Cynghorydd Marshallsea bryderon gan drigolion lleol am safle arfaethedig Gogledd-orllewin y Barri. Er ei bod yn deall yr angen am dai ychwanegol, roedd ei phryderon hi a'i hetholwyr yn canolbwyntio ar bwysau trafndiaeth a thraffig yn Weycock Cross a gerllaw, gan gynnwys ofnau diogelwch ffyrdd a llygredd traffig yn ogystal â chyfyngiadau teithio llesol / trafndiaeth gyhoeddus yn y lleoliad oherwydd ei gynllun a'i bellter. Yn ail, yr effaith a'r pwysau cynyddol ar wasanaethau lleol fel ysgolion a gofal meddygol, yn ogystal â siopau. Yn olaf, yr effaith negyddol bosibl ar y lletem las a'r amgylchedd ehangach, gyda'r safle arfaethedig yn dileu'r ffin rhwng mannau gwyrdd a threfol a oedd yn bodoli ar hyn o bryd yn y lleoliad hwn.
- Cyfeiriodd y Cynghorydd Charles at bwyntiau'r adroddiad ar reoli a lliniaru tagfeydd traffig a ragwelir ar y safleoedd arfaethedig, a dulliau trafndiaeth cynaliadwy amgen yn ogystal â nodi effaith mwy o dagfeydd traffig ar ardal ehangach y Barri a Bro Morgannwg oherwydd datblygiad Gogledd-orllewin y Barri. Cyfeiriodd hefyd at y problemau posibl gyda draenio, llifogydd a charthffosiaeth gerllaw ym Mharc Porthceri, ynglŷn â Gogledd-orllewin y Barri. Gan adleisio'r Cynghorydd Marshallsea, dywedodd fod angen tai ychwanegol ar gyfer y Barri a Bro Morgannwg ond bod yn rhaid gwneud hyn yn fwy cynaliadwy a rhesymegol nag a gynigiwyd ar hyn o bryd, yn ei barn hi.

Mewn ymateb i'r pwyntiau a godwyd gan yr Aelodau Etholedig nad ydynt yn rhan o'r Pwyllgor, dywedodd y Pennaeth Datblygu Cynaliadwy:

- Roedd budd net yn parhau i fod yn rhan sylfaenol o bolisi cynllunio a gallai datblygu mannau maes glas gyflawni hyn mewn gwirionedd, yn ogystal â darparu'r sgôp i ddatblygu ystod fwy amrywiol o gynefinoedd.
- O ran gwelliannau / lliniaru tagfeydd traffig, ac ati yn Weycock Cross, nid oedd y rhain yn dibynnu ar dir trydydd parti ac felly gellid eu cyflawni o fewn cwrmpas y briffordd a fabwysiadwyd a byddent mor gynhwysfawr â phosibl.

Mae'r gwaith hyfywedd a wnaed yn awgrymu y gallai'r gost ar gyfer y rhain gael ei thalu gan y gwahanol ddatblygiadau ac felly, gellid ei hariannu'n syml. Roedd polisi cynllunio yn anelu at gydbwysedd lle roedd pobl yn cael eu hannog i newid eu harferion teithio a symud i ffwrdd o gerbydau modur preifat, ac ati, ond derbyniodd fod yn rhaid i hyn barhau i fod yn opsiwn i breswylwyr, ac ati.

- Gwerthfawrogwyd cryfder teimlad a phryder y cyhoedd ynghylch y safleoedd arfaethedig, yn enwedig Gogledd-orllewin y Barri, ond roedd yn rhaid cydbwysu hyn â'r angen am dai ychwanegol yn y Barri a'r Sir.

Yn dilyn hyn, cododd Aelodau'r Pwyllgor sawl cwestiwn, gan gynnwys y canlynol:

- Cyferbynnodd y Cynghorydd Perry uchelgais canfyddedig yr Aelod Cabinet perthnasol am dwf â'i uchelgais am effeithlonrwydd o ran tai a'r adnoddau o'i gwmpas, trwy wneud y defnydd mwyaf o'r stoc dai bresennol. Byddai tai ychwanegol o fudd i ddatblygwyr oherwydd mwy o elw ond roedd ganddynt effeithiau amgylcheddol sylweddol. Ailadroddodd y pwyntiau allweddol a'r pryderon a godwyd gan siaradwyr blaenorol, megis y model 'dinas 15 munud' (y Cynghorydd Marshallsea), a amlygodd yr angen i roi'r seilwaith a'r rhwydweithiau trafnidiaeth sydd eu hangen ac integreiddio'r rhain yn lleol cyn i dai gael eu rhoi mewn datblygiadau o'r fath. Cyfeiriodd hefyd at y cynnydd posibl mewn tagfeydd traffig, yr angen am fwy o reoli dŵr llifogydd fel rhan o ddatblygiad tai oherwydd newid yn yr hinsawdd, ymhlith pryderon eraill. Roedd ei gwestiynau yn ymwneud ag effaith cynnydd yn y boblogaeth a thai yn ardal y Barri ar refeniw'r Cyngor a chost gwasanaethau ychwanegol, a sut roedd datblygiadau tai newydd yn effeithio ar ymrwymiad y Cyngor i leihau'r ôl troed carbon yn y Sir. Eglurwyd gan y Pennaeth Datblygu Cynaliadwy y byddai rhai o'r costau yn cael eu lliniaru gan y datblygiadau dan sylw, gan gynnwys cyllid A106. Nid oedd cyflawni ar gyfer twf a diwallu anghenion tai yn ymwneud â chynhyrchu Treth Gyngor neu refeniw arall ond am gartrefu pobl a mynd i'r afael â thwf. Roedd y Cyngor eisoes yn rhagweithiol ynghylch ystyriaethau sero net ar gyfer adeiladau a datblygiadau tai, fel rhan o ystyried eu hól troed carbon, yn amodol ar ystyriaethau hyfywedd ac mewn gwirionedd yn mynd y tu hwnt i reoliadau adeiladu ynglŷn â hyn fel rhan o'i bolisi cynllunio.
- Cododd y Cynghorydd Hooper sawl mater yn ymwneud â'r tri safle arfaethedig, y gellid eu crynhoi fel a ganlyn:
 - Y 'Da': y datblygiad arfaethedig yn Neptune Road, Glannau'r Barri gyda'i botensial i ddarparu tai fforddiadwy 100%.
 - Y 'Drwg': y tir yn Hayes Lane, The Bendricks. Gellid cymhwyso llawer o'r pryderon a godwyd am safle y Gogledd-orllewin hefyd i'r safle hwn hefyd, gyda'r mater ychwanegol o The Bendricks yn ardal o amddifadedd uchel. Ymhlith y materion allweddol roedd hygyrchedd i drafnidiaeth, gyda gwasanaethau a llwybrau bysus cyfyngedig a phroblemau gyda mynediad i orsafoedd trên lleol h.y. yr angen i gerdded trwy dir Cymdeithas Porthladdoedd Prydain i gyrraedd gorsaf y Dociau. Byddai budd tai fforddiadwy ar y safle arfaethedig, ond roedd angen i'r gwasanaethau perthnasol, ac ati, fod ar waith yn y lle cyntaf yn hytrach nag i'r gwrthwyneb; fel arall, roedd yn effeithio ar

ymddiriedaeth a chefnogaeth y cyhoedd o'r datblygiadau hyn ac ar fywydau trigolion sy'n byw yn y rhain.

- Yr 'Hull': y safle arfaethedig yng Ngogledd-orllewin y Barri. Roedd cynigion ar gyfer y safle hwn wedi cael eu gwrthio'n ôl o'r blaen. Byddai effaith negyddol ar y lletem las yn y lleoliad. Roedd yn teimlo bod hwn yn ddatblygiad sy'n cael ei yrru gan elw, gyda'r mwyafrif o dai o bosibl yn mynd i gymudwyr sy'n gweithio y tu allan i'r Sir a nifer llai (h.y. 30%) o eiddo yn cael eu dosbarthu fel tai fforddiadwy, a oedd yn annigonol. Roedd materion eraill, a godwyd eisoes gan eraill, yn cynnwys cysylltiadau trafndiaeth, ac ati.
- Roedd yn teimlo y gellid bod wedi cynnwys datblygiadau eraill yn y CDLIN, megis gan ddatblygiad y coleg yn Colcot Road ac yn y Western Gateway. Cyfeiriodd hefyd at ddatblygiadau newydd dwysedd uchel a mannau agored a reolir gan bartïon allanol, fel y gwelwyd yn Glannau'r Barri, nad oedd wedi gweithio'n dda.

Mewn ymateb i'r uchod, dywedodd y Pennaeth Datblygu Cynaliadwy fod angen adeiladu a gwella'r cysylltedd sydd eisoes ar waith yn y lleoliad, a oedd eisoes yn cynnwys llwybrau bysus a cherdded, gydag opsiynau eraill fel llwybrau beicio posibl, mewn cysylltiad ag adeiladu ymdeimlad cryfach o gymuned a datblygu tai yno fel rhan o hyn. Ar Weycock Cross yn erbyn safleoedd eraill y gellid bod wedi'u cynnwys yn y CDLIN, roedd y ffactorau ynglŷn â hyn yn cynnwys dyraniadau a hap-ddatblygiadau, ac roedd hyn yn golygu na fyddai'r opsiynau eraill a restrwyd gan y Cynghorydd yn ddewisiadau amgen digon hyfyw i gymryd lle Gogledd-orllewin y Barri. O ran rheoli mannau agored, roedd yn gwerthfawrogi'r rhwystredigaeth a deimlwyd am y rhain mewn lleoliadau fel ar y Glannau. Ar hyn o bryd nid oedd unrhyw bwerau ar waith i annog neu ysgogi datblygwyr i drosglwyddo'r rhain i berchnogaeth y Cyngor a chael cynllun rheoli ar waith i orfodi hyn. O ran cyfansoddiad y tai ar safle Gogledd-orllewin y Barri, er na fyddai pob tai yno yn dai fforddiadwy, byddai 30% o'r rhain, a oedd yn arwyddocaol.

- Gofynnodd y Cadeirydd am y prinder safleoedd tir llwyd yn ardal y Barri a pha effaith y gallai hyn ei chael ar ardaloedd lletem las pe na baent yn cael eu diogelu'n llwyr rhag datblygu. Esboniodd y Pennaeth Datblygu Cynaliadwy y gallai fod angen i Gynlluniau Datblygu Lleol yn y dyfodol edrych ar fannau gwyrdd o ran datblygu ac angen tai, yn enwedig y cyflenwad o dai fforddiadwy, tra'n ceisio diogelu mannau gwyrdd gymaint â phosibl.
- Roedd cwestiwn arall y Cadeirydd yn ymwneud â materion amgylcheddol a'r cyflwyniad gan Cyfoeth Naturiol Cymru yn 2023 ynglŷn â'r angen i sicrhau bod gofynion arolwg amgylcheddol yn cael eu cynnal ar safleoedd mewn cysylltiad ag ecolegydd yr Awdurdod Lleol ac a oedd y swydd hon bellach wedi'i llenwi gan y Cyngor i sicrhau y gellid cymhwyso arbenigedd lleol yn y maes hwn. Cadarnhawyd nad oedd y swydd yn wag a byddai'r ecolegydd presennol yn ei le tan ddiwedd y flwyddyn, pan fyddai'r deiliad swydd newydd yn cymryd drosodd. Roedd yr ecolegydd newydd yn brofiadol ac roedd ganddo wybodaeth lleol sylweddol.
- Dywedodd y Cynghorydd Norman, er bod heriau gyda'r safleoedd arfaethedig, yn enwedig Gogledd-orllewin y Barri, nad oedd llawer o ddewisiadau amgen i'r safleoedd hyn heblaw mynd ymhellach i'r Fro Wledig, na fyddai'n addas i bobl sy'n dymuno aros a byw yn y Barri ac a fyddai'n cymryd tai oddi wrth bobl sy'n byw yn rhannau mwy gwledig y Sir.

- Gofynnodd y Cadeirydd pam mae safle'r Gogledd-orllewin yn cael ei ystyried fel yr opsiwn a ffeirir er bod Taylor Wimpey ac Avant Homes wedi awgrymu safleoedd / opsiynau ymgeisiol eraill, a fyddai, o ganlyniad, yn cael eu symud ymlaen ar hyn o bryd. Esboniodd y Pennaeth Datblygu Cynaliadwy fod opsiwn Taylor Wimpey o bosibl yn cyfeirio at ddatblygiad trydydd cam yn Sili ond gallai hyn gael ei herio oherwydd ei fod ar dir amaethyddol / amlbwrpas. Roedd yr opsiwn Avant Homes yn ymwneud â datblygiad posibl yn Sain Tathan. Unwaith eto, byddai heriau o ran dyraniadau dan arweiniad y Cyngor yn Sain Tathan yn cael eu datblygu yno hefyd a'r angen i osgoi 'gorlwytho' yn yr ardal hon. Byddai'n anghywir, felly, i wthio mwy o dai i Sain Tathan pan oedd angen tai yn y Barri hefyd.

Awgrymwyd Cynnig ac argymhelliad, gan y Cyngorydd Hooper, i dynnu safle arfaethedig Gogledd-orllewin y Barri o'r CDLIN, a bleidleisiwyd arno wedyn, drwy Bleidlais wedi'i Chofnodi:

Enw	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
C. Champion	√		
P. Drake		√	
V. Driscoll			
M. Hooper	√		
C. Iannucci-Williams		√	
S. Lloyd-Selby		√	
J. Norman		√	
I. Perry	√		
C. Stallard		√	
TOTAL	3	5	

Felly, ni chafodd y Cynnig a'r argymhelliad eu pasio.

Pleidleisiwyd ar yr argymhellion isod gan y Pwyllgor, yn dilyn ei graffu a'i drafodaethau ar y cyfeiriad a'r adroddiad. Yn dilyn cais gan Aelod o'r Pwyllgor am Bleidlais Gofnodedig ar gyfer pob un o'r argymhellion hyn, cynhaliwyd y pleidleisiau fel a ganlyn:

ARGYMHELLWYD –

(1) BOD y Pwyllgor yn pryderu ynghylch y potensial ar gyfer defnydd cynyddol ac amhriodol o safleoedd amgylcheddol gwarchodedig yng nghyffiniau safle arfaethedig Gogledd-orllewin y Barri. Argymhellwyd y dylid darparu mannau gwyrdd naturiol hygrych addas fel rhan o unrhyw ddatblygiad safle er budd buddiannau bioamrywiaeth ehangach a rhywogaethau yn yr ardal.

Enw	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
C. Champion	√		
P. Drake	√		
V. Driscoll			
M. Hooper		√	
C. Iannucci-Williams	√		

S. Lloyd-Selby	√		
J. Norman	√		
I. Perry	√		
C. Stallard	√		
CYFANSWM	7	1	0

Felly, pasiwyd y bleidlais, a'r argymhelliad.

(2) BOD y Pwyllgor yn bryderus o nodi bod y modelu yn dangos bod y gwelliannau arfaethedig amlinellol i gyffordd Weycock Cross yn dangos effeithiau andwyol ar dagfeydd traffig. Rhaid i'r Asesiad Trafnidiaeth Strategol nodi camau lliniaru a oedd yn mynd i'r afael yn sylweddol â thagfeydd traffig ac yn lleihau effaith traffig ychwanegol ar lwybrau porthi cyfagos. Dylai'r lliniaru hwn gynnwys trafndiaeth gyhoeddus well a chefnogaeth i Deithio Llesol.

Enw	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
C. Champion	√		
P. Drake	√		
V. Driscoll			
M. Hooper	√		
C. Iannucci-Williams	√		
S. Lloyd-Selby	√		
J. Norman	√		
I. Perry			√
C. Stallard	√		
CYFANSWM	7	0	1

Felly, pasiwyd y bleidlais, a'r argymhelliad.

(3) BOD y Pwyllgor, ynghylch safle Gogledd-orllewin y Barri, wedi nodi bod yr adroddiad yn cyfeirio at yr angen am fwy o leoedd ysgol a chapasiti ieuchyd ychwanegol posibl. Felly, argymhellwyd na ddylai unrhyw ddatblygiad ychwanegol effeithio'n negyddol ar y ddarpariaeth bresennol i drigolion. Nododd y Pwyllgor y byddai gwybodaeth fanylach yn cael ei darparu yng nghyfnod y Cynllun Adnewid – rhaid i'r rhain gynnwys camau penodol a fyddai'n cael eu cymryd i ddiogelu a gwella capasiti addysgol ac ieuchyd.

Felly, pasiwyd y bleidlais, a'r argymhelliad.

Enw	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
C. Champion	√		
P. Drake	√		
V. Driscoll			
M. Hooper	√		
C. Iannucci-Williams	√		
S. Lloyd-Selby	√		
J. Norman	√		
I. Perry			√
C. Stallard	√		

CYFANSWM	7	0	1
-----------------	----------	----------	----------

Felly, pasiwyd y bleidlais, a'r argymhelliad.

(4) BOD, ar yr adeg briodol, rhaid cael cynllun rheoli ar waith i roi cymhelliant i drosglwyddo mannau agored o ddatblygiadau newydd (megis y tri safle posibl yn y Barri) i reolaeth y Cyngor Lleol / y sector cyhoeddus.

Enw	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
C. Champion	√		
P. Drake	√		
V. Driscoll			
M. Hooper	√		
C. Iannucci-Williams	√		
S. Lloyd-Selby	√		
J. Norman	√		
I. Perry	√		
C. Stallard	√		
CYFANSWM	8	0	0

Felly, pasiwyd y bleidlais, a'r argymhelliad.

(5) Y dylid cynnal asesiad anghenion cymunedol i nodi anghenion seilwaith a thrafnidiaeth mewn perthynas â datblygiad Bendricks, a dylai hyn gynnwys ymgynghori ag Aelodau Etholedig y Ward Lleol a thrigolion presennol. Dylai'r cwmpas gynnwys yr Asesiad Trafnidiaeth Strategol a ddylai nodi camau lliniaru i wella hygyrchedd at dtrafnidiaeth gyhoeddus, Teithio Llesol a Ffordd Wimbourne.

Enw	O Blaid	Yn Erbyn	Ymatal
C. Champion	√		
P. Drake	√		
V. Driscoll			
M. Hooper	√		
C. Iannucci-Williams	√		
S. Lloyd-Selby	√		
J. Norman	√		
I. Perry	√		
C. Stallard	√		
CYFANSWM	8	0	0

Felly, pasiwyd y bleidlais, a'r argymhelliad.

Rheswm dros yr argymhellion

(1-5) O ystyried cynnwys yr adroddiad a'r cyfeiriad, yn ogystal â'r trafodaethau yn y cyfarfod ac i'r Cabinet ystyried y rhain cyn cyfeirio'r adroddiad hwn at y Cyngor Llawn (1 Rhagfyr, 2025) i'w ystyried a'i gymeradwyo.

446 ATODLEN RHAGLEN WAITH YMLAEN WEDI'I DIWEDDARU 2025/26 (CAC) –

Gofynnodd yr adroddiad, a gyflwynwyd gan y Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu, i'r Pwyllgor gytuno ar yr Amserlen Rhaglen Waith Ymlaen wedi'i Diweddaru ar gyfer 2025/26 (sydd ynghlwm yn Atodiad A i'r adroddiad) a bod crynodeb o'r Data Olrhain Penderfyniadau sy'n berthnasol i'r Pwyllgor Craffu Lleodedd yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor fel rhan o'r Adroddiadau Monitro Rhaglen Waith Ymlaen chwemisol yn y dyfodol. Fel rhan o hyn, nododd y Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu sawl mater allweddol i'w hystyried, gan gynnwys:

- Ers i'r Pwyllgor gymeradwyo'r Flaenraglen Waith ar 20 Mai, 2025, roedd y rhaglen waith wedi'i chynnal gan y Gwasanaethau Democrataidd mewn ymgynghoriad â Swyddogion Ardal Gwasanaeth i baratoi ar gyfer ystyriaeth gan Aelodau.
- Roedd y Pwyllgor wedi sefydlu Gweithgor Gorchwyl a Gorffen i edrych ar ddarparu mwy o hygyrchedd i draethau ym Mro Morgannwg i bobl sydd â hygyrchedd cyfyngedig. Roedd y Grŵp wedi cyfarfod ar bedwar achlysur hyd yn hyn ac roedd yn gweithio tuag at gyflwyno ei ganfyddiadau i'r Pwyllgor yn gynnar yn 2026.
- Roedd y Pwyllgor wedi ystyried wyth adroddiad cynnig, gan gynnwys cyfeiriadau gan y Cabinet a'r Cyngor Llawn ac roedd dau adroddiad Gwybodaeth iddo hyd yma ar bynciau gwahanol.
- Bydd olrhain penderfyniadau'r Pwyllgor a'r effaith ddilynol yn parhau i gael eu monitro gan y Gwasanaethau Democrataidd. Datblygwyd system awtomataidd newydd i gofnodi a chyhoeddi argymhellion y Pwyllgor Craffu yn fwy effeithlon. Roedd data olrhain penderfyniadau wedi'i gasglu ar fformat PowerBI ac roedd bellach ar gael yn barhaus i Aelodau, trwy MemberNet, ar unrhyw adeg. Byddai'r data hwn yn cael ei ddiweddaru'n rheolaidd gan y Gwasanaethau Democrataidd wrth i ddiweddariadau godi. Felly, nid oedd angen i Aelodau aros mwyach i wybodaeth sy'n ymwneud â phenderfyniadau gael ei adrodd yn ffurfiol i'r Pwyllgor a gallant godi ymholiadau gyda'r Gwasanaethau Democrataidd ar unrhyw adeg.
- Roedd y Gwasanaethau Democrataidd wedi bod yn gweithio gyda chydweithwyr TGCh i sicrhau bod yr un data olrhain penderfyniadau ar gael i aelodau o'r cyhoedd trwy dudalen we Craffu'r Cyngor.
- Nawr bod data olrhain penderfyniadau ar gael yn rhwydd, cynigiwyd y byddai'r Swyddogion Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu yn darparu crynodeb ar benderfyniadau'r Pwyllgor o fewn adroddiadau'r Blaenraglen Waith ddwywaith y flwyddyn yn y dyfodol.

Yn dilyn hynny, gofynnodd y Cynghorydd Champion pryd y byddai'r diweddariad gan Dŵr Cymru yn dod i'r Pwyllgor, gan nad oedd yn glir o'r Rhaglen Waith. Esboniwyd yr ymgynghorid â Dŵr Cymru, neu caiff ei wahodd i gyfrannu at yr adroddiad / diweddariad "Ansawdd dŵr ymdrochi mewn traethau ymdrochi dynodedig" sydd wedi'i drefnu ar hyn o bryd ym mis Ionawr 2026, gyda chyfraniadau gan swyddogion y Cyngor a Cyfoeth Naturiol Cymru hefyd yn cael eu gwahodd i wneud hynny.

Croesawodd y Cynghorydd Hooper yr adroddiad a'r fformat newydd ar gyfer cyflwyno a rhannu data olrhain penderfyniadau, ond roedd hefyd eisiau sicrhau bod y data hwn yn hygyrch i'r cyhoedd a'u bod yn ymgysylltu â'r fformat newydd hwn, er

mwyn sicrhau ei fod mor glir a hygyrch â phosibl. Byddai'r Swyddog Gwasanaethau Democratiaid a Chraffu yn mynd â'r awgrym hwn yn ôl i'w oruchwyliwr a'i Reolwr Gweithredol i weld sut y gellid gweithredu cyfundrefn fonitro ar gyfer rhyngweithio cyhoeddus a defnyddio'r PowerBI i gael mynediad at olrhain penderfyniadau a gwneud unrhyw welliannau perthnasol.

Ar gwestiwn dilynol y Cadeirydd ynglŷn â fformat / math y data a adroddwyd yn ôl i'r Aelodau fel rhan o'r adroddiad olrhain penderfyniadau bob dwy flynedd, gan gynnwys y defnydd o'r gwahanol graffiau a metrigau a welir yn adroddiadau PowerBI, eglurwyd y byddai'r rhain yn rhan o grynodedb o'r Data Olrhain Penderfyniadau fel rhan o'r Adroddiadau Monitro Blaenraglen Waith bob dwy flynedd yn y dyfodol, yn ogystal â rhan o'r MemberNet a fersiynau sy'n wynebu'r cyhoedd o'r PowerBI sy'n adrodd ar argymhellion ac olrhain penderfyniadau ar gyfer Pwyllgorau Craffu ar-lein.

Yn dilyn y trafodaethau a'r craffu ar yr adroddiad hwn, y Pwyllgor

ARGYMHELLWYD –

(1) Y dylid cytuno ar Amserlen Rhaglen Waith Ymlaen y Pwyllgor ar gyfer 2025/26, fel y'i hatodir yn Atodiad A i'r adroddiad.

(2) Y dylid cyflwyno crynodeb o'r Data Olrhain Penderfyniadau sy'n berthnasol i'r Pwyllgor Craffu Lleoedd i'r Pwyllgor fel rhan o'r Adroddiadau Monitro Rhaglen Waith Ymlaen chwe misol yn y dyfodol.

Rhesymau dros yr argymhellion

(1) Er mwyn cytuno ar yr eitemau, y pynciau a'r dulliau cyflwyno y byddai'r Pwyllgor Craffu Lleoedd yn eu hystyried am weddill blwyddyn y Cyngor 2025/26, ac i ddiweddarau'r Rhaglen Waith Ymlaen a gyhoeddwyd ar wefan y Cyngor.

(2) Er mwyn rhoi diweddariad bob chwe mis i Aelodau'r Pwyllgor, ar y data sydd ar gael yn rhwydd, ac i gynnal dealltwriaeth o effaith y Pwyllgor wrth gefnogi prosesau gwneud penderfyniadau'r Cyngor.